

Evet insan bir çekirdeğe benzer.

İkinci Nükte;

Eğer o çekirdek, o manevî cihazatını قَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى nın emr-i tekvinîsini imtisal edip hüsn-ü istimal etse o dar âlemden çıkacak, meyvedar koca bir ağaç olmakla küçücük cüz'î hakikati ve ruh-u manevîsi, büyük bir hakikat-i külliye suretini alacaktır.

İşte aynen onun gibi insanın mahiyetine, kudretten ehemmiyetli cihazat ve kaderden kıymetli programlar tevdi edilmiş. Eğer insan, şu dar âlem-i arzîde, hayat-ı dünyeviye toprağı altında o cihazat-ı manevîyesini nefsin hevesatına sarf etse bozulan çekirdek gibi bir cüz'î telezzüz için kısa bir ömürde, dar bir yerde ve sıkıntılı bir halde çürüyüp tefessüh ederek mes'uliyet-i maneviyeyi bedbaht ruhuna yüklenecek, şu dünyadan göçüp gidecektir.

Eğer o istidat çekirdeğini İslâmiyet suyu ile imanın ziyasıyla ubudiyet toprağı altında terbiye ederek evamir-i Kur'aniyeyi imtisal edip cihazat-ı manevîyesini hakiki gayelerine tevcih etse; elbette âlem-i misal ve berzahta dal ve budak verecek ve âlem-i âhiret ve cennette hadsiz kemalât ve nimetlere medar olacak bir şecere-i bâkiyenin ve bir hakikat-i daimenin cihazatına câmi' kıymettar bir çekirdek ve revnaktar bir makine ve bu şecere-i kâinatın mübarek ve münevver bir meyvesi olacaktır.